

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Adm.enhet: Fartøy- og deltakerseksjonen
Saksbehandler: Kristin Skurtveit
Telefon: 91308763
Vår referanse: 18/2449
Deres
referanse:
Dato: 27.04.2018

Høringssvar - alternative tiltak for å øke fisket etter reker med trål i Barentshavet

Vi viser til departementets brev av 22. januar 2018 med forslag til alternative tiltak for å øke fisket etter reker med trål i Barentshavet. Høringsfristen er fastsatt til 27. april 2018.

Innledning

Departementet har over flere år hatt som målsetting å legge til rette for mer fangst av reker nord for 62°N og gjennom dette bidra til større leveranser av råstoff til rekeindustrien i Nord-Norge. Det er i den forbindelse iverksatt flere tiltak; blant annet utlysning av 3 nye reketråltillatelser, tilbakekall av passive tillatelser, samt åpning for at fartøy med ringnotttillatelse eller pelagisk tråltillatelse kan tildeles reketråltilatelse uavhengig av størrelsesbegrensningen på lasterom.

De ulike tiltakene har hatt begrenset effekt da hovedårsaken til lav aktivitet i reketrålfisket har vært lav lønnsomhet. Departementet viser til at tilgangen på ressursene og bunkerskostnader er utfordrende samt at alternative fiskeri med større lønnsomhet, som for eksempel torsketrål, fremstår mer attraktive.

Et av tiltakene man håpet hadde virkning var utlysning av tre nye reketråltilatelser i 2013 og samtidig tilbakekall av passive tillatelser. Gjennomgang viser at de tre reketråltilatelsene som ble nytildelt ennå ikke er aktivisert. Fristen for aktivisering er forlenget til utløpet av 2018 for alle tre fartøy.

Et nyere tiltak er åpning for at fartøy med ringnotttillatelse eller pelagisk tråltillatelse kan tildeles reketråltilatelse uavhengig av størrelsesbegrensningen på lasterom. Fiskeridirektoratet har mottatt svært få søknader om reketråltilatelse på dette grunnlag.

Fiskeridirektoratet erfarer imidlertid at det den senere tid er kommet nye aktører inn i reketrållgruppen som ønsker å satse på reketrålfisket. Aktørene har også konkrete planer om å øke virksomheten og har interesse for å utvikle fiskeriet videre. Fremover er det derfor potensiale for at flåten bygges opp ved «flytting» av inaktiv kapasitet i reketrålfisket til mer aktive eiere/fartøy.

Vurdering av ulike forslag til tiltak

Tilbakekall av passive reketrålltillatelser

Gjeldende driftskrav i § 1-4 i konsesjonsforskriften setter ikke et krav til minste leverte kvantum eller at man må ha fisket over en viss tidsperiode (for eksempel 2 måneder) i løpet av de siste årene i kraft av den aktuelle tillatelsen. Tilbakekall av en spesiell tillatelse etter § 9-1 i konsesjonsforskriften er heller ikke knyttet opp mot et bestemt kvantumskrav. Vurderingskriteriet nå er å fastslå hvorvidt det er levert fangst som er tatt i medhold av den aktuelle tillatelsen og som ikke er bifangst fra andre fiskerier. Fangsten må videre være tatt med det redskap tillatelsen gjelder. Manglende kvantumskrav har gjort det vanskelig å trekke tilbake tillatelser.

I forbindelse med utlysning av 3 nye reketrålltillatelser ble det gjort en gjennomgang av aktiviteten til fartøy med reketrålltillatelse for å tilbakekalle passive reketrålltillatelser. Gjennomgangen medførte at det ble gitt varsel om tilbakekall av 17 reketrålltillatelser. 3 av 17 reketrålltillatelser ble endelig tilbakekalt. De øvrige aktiviserte tillatelsene sine etter å ha mottatt varsel, men kvantumet var lite. Det ble derfor liten effekt av dette tiltaket.

Fiskeridirektoratet ser for seg at en ny runde med tilbakekall av passive reketrålltillatelser vil gi samme resultat; et fåtall tillatelser vil bli tilbakekalt. Vi vil derfor ikke anbefale dette tiltaket.

Åpning for flere deltakere i trålfisket etter reker i Barentshavet

Departementet ser for seg tre alternative måter å gjøre dette på:

- heve lengdegrensen for krav om reketrålltillatelse
- oppheve lengdegrensen og derved kravet om reketrålltillatelse
- oppheve lengdegrensen og krav om reketrålltillatelse og samtidig foreta et samlet tilbakekall av alle reketrålltillatelser i samsvar med deltakerloven § 19.

a) heve lengdegrensen for krav om reketrålltillatelse

Departementet mener at den mest varsomme måten å åpne opp for nye deltakere i rekestrålfisket er å heve lengdegrensen for konsesjonspliktige fartøy fra 19,81 meter til for eksempel 40 meter eller 60 meter. Begrunnelsen er at dette vil kunne åpne opp for at mindre havgående fartøy kan etablere seg uten å investere i ny rekestråltillatelse.

Tall i høringsnotatet viser at fartøy under 40 meter står for en liten andel av totalfangsten av reker. Av vedlagte tabell fra Fiskeridirektoratet fremgår også at gjennomsnittlig kvantum for fartøy under 40 meter er lavt; 12.794 kg i 2015, 50.476 kg i 2016 og 44.092 kg i 2017. Minste kvantum som er levert fra enkeltfartøy i denne gruppen er 15 kg i 2015, 20 kg i 2016 og 38 kg i 2017. En ny konsesjonsgrense på 40 meter antas derved å ha liten effekt. Videre ser vi ikke for oss at fartøy under 40 meter er særlig aktuelle for fiske i Barentshavet.

Dersom man hever konsesjonsgrensen til 60 meter viser tall i høringsnotatet at fartøy mellom 40 og 59,9 meter står for en større andel av leveransene, men at fartøy over 60 meter står for den klart største totalfangsten. Av vedlagte tabeller fra Fiskeridirektoratet fremgår at det er stor forskjell på minimum og maksimum kvantum for alle grupper; minstekvantum for alle gruppene kan knapt karakteriseres som en fangst, mens andre er svært aktive.

Fiskeridirektoratet er enig i at dersom grensen for konsesjonsplikt skal heves så må det være til 60 meter. Fiskeridirektoratet tviler imidlertid på at det er aktuelt for så mange fartøy under 60 meter å starte rekestråling i Barentshavet. Vi tror derfor at også dette tiltaket vil ha liten effekt.

Dersom konsesjonsgrensen likevel heves bør det etter vår oppfatning ryddes i forhold til rekestråltillatelser tildelt fartøy under 60 meter, dvs. at disse tilbakekalles etter deltakerloven § 19. Dette vil i såfall også få konsekvenser for de fartøy under 60 meter som i tillegg til rekestråltillatelse har adgang til å delta i rekefisket ved Grønland. Denne adgangen baserer seg på at fartøyet er tildelt rekestråltillatelse. Det må derfor vurderes endringer i regelverket for denne gruppen dersom konsesjonsgrensen heves. I følge våre registre er det 6 fartøy under 60 meter som også har adgang til å delta i rekestrålfisket ved Grønland.

b) oppheve lengdegrensen og derved kravet om rekestråltillatelse

Ved å oppheve lengdegrensen og derved kravet om rekestråltillatelse gir man samtidig slipp på konsesjonsordning som styringsverktøy for denne gruppen. En utfordring med dette alternativet vil videre være at det vil legge til rette for en oppbygging av den havgående kapasiteten i den norske fiskeflåten, noe som kan føre til press på andre arter.

Fiskeridirektoratet er derfor skeptisk til dette alternativet.

Dette alternativet innebærer videre at de som allerede har rekestråltillatelse får beholde disse, siden det samtidig ikke vurderes å tilbakekalle eksisterende tillatelser. Vi vil da få to grupper som fisker etter reker med trål; en gruppe med rekestråltillatelse og en uten. Dette vil gi en

uoversiktlig situasjon. Ved en eventuell oppheving av konsesjonsgrensen bør alle reketråltillatelsene tilbakekalles etter deltakerloven § 19, slik det er foreslått i alternativ c.

Under alternativ b) foreslår videre departementet at det kan gis uforpliktende signal om hvilke rederier som bør prioriteres dersom det senere igjen skulle bli aktuelt å lukke fiskeriet. Fiskeridirektoratet er skeptisk til en slik løsning.

Dersom konsesjonskravet for trålfiske etter reker nord for 62°N oppheves, vil dette få konsekvenser for alle fartøy som har adgang til å delta i reketrålfisket ved Grønland, jf. ovenfor. I følge våre registre er det totalt 14 fartøy som pr. i dag har adgang til å delta i dette fisket.

Konklusjon

Fiskeridirektoratet anbefaler ikke noen av de foreslåtte tiltak. Vi ser ikke for oss at noen av disse vil gi økt deltakelse i reketrålfisket i Barentshavet. Hovedårsaken til lav aktivitet er manglende lønnsomhet. Det er videre tildelt et tilstrekkelig antall reketråltillatelser. Problemet er at de minste fartøyene ikke bruker sin tillatelse eller i svært liten grad.

I 2015 ble det åpnet for å tildele tillatelser ved samtidig oppgivelse. Vi ser for oss at denne endringen på sikt bedrer muligheten for at lite aktive tillatelser i stedet tildeles eiere av fartøy som er interessert i å satse på reketrålfisket. Som nevnt innledningsvis er det den senere tid kommet inn nye aktører i reketrålgruppen som ønsker å satse på reketrålfisket. Dette gjelder særlig innenfor ringnotgruppen.

Med hilsen

Truls Konow
seksjonssjef

Kristin Skurtveit
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Nærings- og fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

Vedlegg

Kopi av Rekestrål_K03_Antall_Fangst_2015_2017_20180426